

Folketinget — Europaudvalget
Christiansborg, den 13. juli 2007

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Offentligt referat fra Europaudvalgets åbne møde den 28. juni 2007

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 28. juni 2007

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra alle åbne punkter på Europaudvalgets møder. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og fortrolige referat identiske. Det fortrolige referat udsendes alene til partiernes EU-ordførere.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft

39. EUU-MØDE

16/7 2007

3. udgave**Bemærk nyt tidspunkt**

L=Lukket behandling

Europaudvalget

holder åbent møde:

torsdag den 28. juni 2007, 5 min. efter mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn,
dog tidligst kl. 11.00
i værelse 2-133

Dagsorden:

1. Afrapportering af møde i Det Europæiske Råd i Bruxelles den 21.-22. juni 2007
Forelæggelse ved statsministeren
Det Europæiske Råd 21-22/6-07 – bilag 12 (formandskabets konklusioner)
EU-note (06) – E 67 (notat om konklusionerne)
2. Samråd med udenrigsministeren om samrådsspørgsmål V (Europarådets rapport om CIA-fængsler)
Alm. del (06) – samrådsspørgsmål V (vedlagt)
Udvalgsmødereferat:
(05) side 1799 (referat af samråd 13/9-06 om CIA-fængsler)
- L 3. Eventuelt

Andre arrangementer for Europaudvalgets medlemmer i uge 26:

Torsdag 28/6-07 efter afslutning af afrapporteringen: Underudvalgsmøde

Torsdag 28/6-07: Interparlamentarisk møde i EP's Budgetudvalg

Fredag 29/6-07 kl. 10.00: Europaudvalgsmøde

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

For yderligere information se
www.euo.dk/dagsorden

Folketinget - Europaudvalget

Christiansborg, den 8. juni 2007

I et kommende samråd ønskes en drøftelse af følgende spørgsmål:

Ad

EUU alm. del

V Udenrigsministeren bedes kommentere Europarådets rapport "Secret detentions and illegal transfers of detainees involving Council of Europe member states: second report" fra 7. juni 2007, herunder det forhold, at to EU-medlemslande ifølge rapporten har huset hemmelige CIA-fængsler. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvilke initiativer den danske regering agter at tage i Rådet i forbindelse hermed.

P.u.v.

Elisabeth Arnold
formand.

Referat af 39. Europaudvalgsmøde torsdag den 28. juni 2007, kl. 11.10

Til stede: Elisabeth Arnold (RV) formand, Charlotte Antonsen (V) næstformand, Birgitte Josefsen (V), Jens Hald Madsen (V), Martin Henriksen (DF), Svend Auken (S), Lone Dybkjær (RV), Anne Grete Holmsgaard (SF), Frank Aaen (EL).

Desuden deltog statsminister Anders Fogh Rasmussen og udenrigsminister Per Stig Møller.

Punkt 1. Afrapportering af møde i Det Europæiske Råd i Bruxelles den 21.-22. juni 2007

Det Europæiske Råd 21-22/6-07 – bilag 12 (formandskabets konklusioner)
EU-note (06) – E 67 (notat om konklusionerne)

Statsministeren: Det Europæiske Råds møde i sidste uge blev som ventet domineret af forhandlingerne om et mandat for den kommende regeringskonference. Der blev opnået enighed om mandatet tidligt lørdag morgen efter meget lange og drøje forhandlinger. Forhandlingerne foregik dels i den samlede kreds af stats- og regeringschefer og dels ved bilaterale drøftelser mellem formandskabet og de enkelte medlemslande.

Det er meget positivt i sig selv, at det lykkedes at opnå enighed om et så klart og præcist mandat for regeringskonferencen. Jeg vil benytte lejligheden til at sige, at det kan vi ikke mindst takke et meget dygtigt tysk formandskab for. Kansler Merkel gjorde – med støtte fra Danmark og flere andre medlemslande – en stædig indsats for at få et kompromis på plads, som alle kunne støtte op om. Jeg skal da ikke skjule, at det til tider var ganske vanskeligt, men mandatet kom i hus, og jeg kan sige, at det set med danske øjne er et mandat, som vi kan være meget tilfredse med. Det mandat, der kom til regeringskonferencen, var det mandat, som et stort flertal her i udvalget bakkede op om før topmødet. Der er kun ganske få ændringer. Jeg vil godt fremhæve nogle af disse ændringer.

For det første blev der efter langvarige forhandlinger opnået enighed om spørgsmålet vedrørende stemmevægte, som særligt Polen lagde stor vægt på. Løsningen blev, at det dobbelte flertal først indføres fra november 2014. I en overgangsperiode fra 2014 til 2017 vil en medlemsstat dog kunne bede om,

at de gældende Nice-stemmevægte anvendes. Det kan f.eks. ske, hvis Polen eller et andet land føler, at de ville give et andet afstemningsresultat. Så skal man bruge de gamle regler i en overgangsperiode. Der er altså tale om en udsættelse af indførelsen af det dobbelte flertal. Det kan måske umiddelbart fremtræde som en løsning, der ikke er særlig smuk, men jeg mener, det er en udmærket løsning, som alle vil kunne leve med, og som gør det muligt at komme videre. I det store perspektiv tror jeg såmænd ikke, det vil komme til at gøre den store forskel.

Den anden ændring, som jeg gerne vil fremhæve, er, at der bl.a. på dansk foranledning blev enighed om at fremhæve den internationale bekæmpelse af klimaforandringer i den nye traktats miljøbestemmelse. Det havde vi jo en drøftelse af her i udvalget, inden jeg tog af sted. Det lykkedes faktisk at få en sådan bestemmelse med i den nye traktat. Det er vi meget tilfredse med. Det er et vigtigt politisk signal. Det understreger den vægt, som bekæmpelsen af klimaforandringer vil blive tillagt fremover i EU.

For det tredje blev der enighed om en styrkelse af de nationale parlamenters rolle. I forfatningstraktaten blev der – som bekendt – indført en mekanisme, som gav de nationale parlamenter en mulighed for at vogte over nærhedsprincippet. Det er blevet kaldt det gule kort. Den mekanisme bliver nu styrket i den nye traktat, idet det bliver præciseret, at Rådet og Europa-Parlamentet kan stoppe et forslag fra Kommissionen med simpelt flertal, såfremt Kommissionen fastholder et forslag efter et gult kort fra de nationale parlamenter.

For det fjerde er der enighed om at præcisere den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik mellemstatslige karakter. Uanset om den nye traktat kommer til at ophæve søjlestrukturen, vil den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik altså fortsat være mellemstatslig.

Endelig vil jeg fremhæve, at der for at tilgodese Storbritanniens bekymringer om charteret og om overgangen til flertalsafgørelser angående det politimæssige og retlige samarbejde blev enighed om en protokol, der præciserer charterets rækkevidde i UK, og om en udvidelse af Storbritanniens opt-in til at omfatte hele samarbejdet om retlige og indre anliggender.

Jeg ved godt, at al den snak om ændringer i traktatens bestemmelser bliver relativt teknisk og kan fjerne fokus fra det, som det egentlig handler om. Jeg vil godt pege på nogle af hovedpunkterne.

Det bliver traktatfæstet, at den måde, lovgivningsarbejdet skal foregå på i EU, bliver så åben som mulig. De nationale parlamenter og de valgte EU-parlamentarikere kommer mere centralt ind i beslutningsprocessen.

Der bliver indført et såkaldt borgerinitiativ, som vil betyde, at 1 million borgere kan anmode Kommissionen om at fremlægge et forlag på et be-

stemt område.

Det vigtigste punkt, jeg vil fremhæve fra topmødet, er, at de centrale nyskabelser fra forfatningstraktaten bliver ført videre i den nye traktat efter det mandat, vi vedtog.

Derudover er der grund til at glæde sig over, at det blev et klart og præcist mandat, som gør det muligt at afslutte en regeringskonference inden årets udgang og derefter ratificere den nye traktat inden det næste valg til Europa-Parlamentet i 2009.

For det tredje er det et mandat, som tager hensyn til resultatet af folkeafstemningerne i Frankrig og Holland. Man kan sige, at de centrale nydannelser fra forfatningstraktaten føres over i den nye traktat, men selve forfatningsideen er skrottet, og der bliver i stedet tale om en ændringstraktat, som vi jo kender det. En række af de elementer, som har givet anledning til skepsis og usikkerhed, er fjernet, og en række af de symboler, der var i forfatningstraktaten, er også fjernet.

Alt i alt må jeg sige, at der er tale om ændringer, som vi fra dansk side sagtens kan leve med, og som for flere ændrings vedkommende kun gør mandattekten endnu bedre set med danske øjne.

Med aftalen om mandatet for regeringskonferencen forventer jeg, at vi kan gennemføre regeringskonferencen i løbet af de kommende måneder uden store sværdslag. Aftalen er præcis og detaljeret og udgør et godt udgangspunkt for det fremtidige samarbejde. Der var helt klart hele vejen rundt om bordet stor lettelse over, at det var lykkedes at få en aftale i hus. Det var nu, vi havde chancen, og den blev grebet. Det kan være med til at skabe en ny dynamik i samarbejdet og være et godt afsæt for nu at rette fokus mod konkrete politiske projekter.

Anne Grete Holmsgaard var glad for, at det var lykkedes at få gennemført det meste af forfatningstraktaten, men betegnede det som smadder hamrende ærgerligt, at det blev en ændringstraktat, for det bliver en rodet tekst. Det stiller krav om, at man gør endnu mere for at styrke den plan D, som næstformand i Kommissionen Margot Wallström har arbejdet for i længere tid, men som det endnu ikke er lykkedes at sætte penge af til.

Anne Grete Holmsgaard betegnede det som positivt, at klima var med, men syntes, det var ærgerligt, at det kom ind i miljøafsnittet. Hun spurgte, hvad Danmark har gjort for, at det kom ind i starten, så det ikke kun var forpligtende inden for miljøpolitikken.

Hun spurgte, om bestemmelsen om en stadig sværere union er med.

Hun syntes ikke, det var godt, at franskmændene have fået målsætningen vedrørende fri og lige konkurrence pillet ud, men spurgte, om det har nogen konsekvenser.

Sådan som hun læste den polske fodnote om lovgivning om den offentlige sædelighed – som handler om at lovgive mod homoseksuelle og om abort – var den rent symbolsk.

Anne Grete Holmsgaard mente, at omkring 95 pct. af forfatningstraktaten var kommet med, og spurgte, om statsministeren er enig heri.

Svend Auken startede med at sige til lykke til statsministeren med, at de besværlige forhandlinger var godt gennemført. Det skyldes dels et effektivt virkende formandskab, dels at der har været en vilje hos et ganske stort antal lande til at nå et resultat, så vi kan komme videre med arbejdet med de konkrete problemer.

Det er klart, at mellemspillet med Polen var ikke kønt. Det gør, at man måske synes, det ikke er så dårligt, at man på en række områder går over til flertalsafgørelser i fremtiden. Men Svend Auken delte statsministerens opfattelse, at udskydelsen af de nye afstemningsregler nok ikke har den store betydning.

Rækkevidden af de engelske forbehold var lidt uklar for Svend Auken. Når man betoner, at det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde har en særlig karakter – altså i realiteten en bevarelse af søjle 2 – og de mange erklæringer, England har fået ind om, at samarbejdet ikke berører de enkelte landes udenrigs- og sikkerhedspolitik, står det i modsætning til, at en af de store fordele ved forfatningstraktaten var, at den lagde op til en stærkere koordinering og en betydeligt større fælles optræden. Det virker, som om England har fået vidtgående indrømmelser, især når man hører Tony Blair udlægge teksten i underhuset.

Englænderne opnåede også, at charteret er pillet ud. Til gengæld står der, at det er juridisk bindende. Men samtidig er der en erklæring om, at det ikke skaber nye rettigheder. Det er svært at finde ud af, hvad det betyder. Kan statsministeren opklare det?

Med hensyn til retlige og indre anliggender forstod Svend Auken, at England har fået lov til selv at beslutte, om de vil melde sig til. For øvrigt kan irerne gøre det samme, men de tager først stilling hertil senere, forstod Svend Auken. Hvad betyder det for den danske protokol? Har vi i realiteten den samme mulighed, hvis vi til sin tid ved en folkeafstemning har ophævet vores forbehold?

Svend Aukens samlede vurdering var, at det er meget vanskeligt at vurdere, om det er 90 pct. eller 60 pct., der er med fra forfatningstraktaten. I hvert fald mente han, der var sket markante forandringer. I den forbindelse pegede han på, at det ikke længere er en forfatningstraktat, at charteret ikke er med, og at det er præciseret, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik har en særlig karakter.

For Socialdemokraterne vil det i forbindelse med diskussionen om folkeafstemning være vigtigt, at for det første skal vi selvfølgelig overholde grundloven fuldt ud, for det andet skal vi vurdere, om der i realiteten er tale om den samme traktat. Han forlangte ikke et udtømmende svar herpå på nuværende tidspunkt, idet man hos Socialdemokraterne vil tage sig den fornødne tid til at få belyst dette emne. Det er vanskeligt at forklare folk, at der ikke skal være folkeafstemning, hvis det i realiteten er den samme traktat. Omvendt kan der være gode argumenter for, at det er noget helt andet, så der ikke behøver være nogen folkeafstemning. F.eks. har man opgivet symbolerne.

Svend Auken ville gerne slutte positivt og sagde, at det, som ingen troede muligt for et år siden, var lykkedes. Det var godt gået, at 20 lande nåede frem til en tekst, som teknisk er kompliceret, men som alligevel i sit politiske indhold er forholdsvis overskuelig.

Lone Dybkjær syntes, det var fint, at der var kommet en traktat, selv om hun ikke ville lægge skjul på, at Det Radikale Venstre gerne havde set forfatningstraktaten gennemført.

Hun spurgte, hvor meget goodwill Polen have opbrugt på topmødet, hvis statsministeren ville sige noget herom på et offentligt møde.

Nu har vi fået en mere rodet traktat, og vi får ikke nogen folkeafstemning – det var i hvert fald Lone Dybkjær opfattelse. Derfor kræver det en fantastisk indsats fra politikerne at oplyse om, hvad der står i traktaten, idet selve teksten – som alle traktattekster – er ulæselig. Hvad er regeringens planer på det område?

Vil statsministeren komme til Europaudvalget, inden regeringskonferencen går i gang i juli måned?

Lone Dybkjær henviste til, at der allerede er stillet et hav af spørgsmål vedrørende traktaten. Derfor opfordrede hun Europaudvalgets sekretariat til allerede nu at oprette en boks, der handler om traktaten.

Hvornår ser vi konturerne til den nye traktat? Det vil være rart for de politikere, som skal ud blandt befolkningen og drøfte den, om der kunne foreligge en tekst – med kantede parenteser på de punkter, som ikke er besluttet endnu.

Lone Dybkjær gik ud fra, at den danske protokol om forbeholdene er videreført.

Charlotte Antonsen sagde, at Venstre også er meget positive over for det resultat, der er kommet af topmødet. Hun mente, vi fra dansk side havde været konstruktive og været med til at finde en samlet løsning. Venstre havde sagt ja til forfatningstraktaten, men Charlotte Antonsen synes da også, at den nye traktat er god og klog.

Hun syntes, det var meget iøjnefaldende, at det meget svulstige var

fjernet. Det er vigtigt, fordi noget af det, folk var bekymret for, netop var, at EU skulle æde sig ind på dansk indflydelse. Nu ser det mere fornuftigt ud, og det er nok ikke så dårligt.

Charlotte Antonsen betegnede det som uhyre vigtigt, at man ikke kun har taget hensyn til de to lande, som stemte nej, men har taget hensyn til alle lande, hvilket viser sig i de 23 punkter, hvor man har foretaget en præcisering. I det oprindelige forslag var der 19 punkter, hvoraf de 9 handler om Danmark.

I Venstre er man ikke begejstret for, at målsætningen om fri og lige konkurrence er fjernet. Det er lidt irriterende. Men for det første var det noget, der stod i "overliggeren", og for det andet har EU også hidtil i høj grad i den praktiske politik taget hensyn til andet end den frie konkurrence.

Charlotte Antonsen syntes egentlig, det var ejendommeligt, at den nationalistiske regering i Polen fik udskudt ikrafttrædelsen af de nye afstemningsregler, idet det betyder, at Europa-Parlamentet i en længere periode får en større indflydelse.

Afsluttende sagde Charlotte Antonsen, at det vigtigste var, at der var opnået et kompromis, og at vi i løbet af et halvt år får en ny traktat.

Martin Henriksen forstod, at statsministeren var glad for traktaten og syntes, der var en hel masse positive ting i den. Derfor spurgte han, om regeringen ikke ville genoverveje at lade traktaten komme til folkeafstemning, hvor man kunne overbevise vælgerne om, at det var en god traktat.

Formanden gav den servicemeddelelse, at umiddelbart efter Europaudvalgsmødet ville man holde underudvalgsmøde, hvor man bl.a. skulle diskutere den videre proces.

Statsministeren takkede, fordi alle faktisk havde udtalt sig positivt om det resultat, der var kommet ud af mødet.

I relation til Anne Grete Holmsgaards bemærkninger om det vigtige i en god information henviste statsministeren til punkt 7 i topmødekonklusionerne, hvor Det Europæiske Råd understreger, at det er af afgørende betydning at styrke kommunikationen med de europæiske borgere og at give dem bred og fyldig information om Den Europæiske Union og involvere dem i en permanent dialog, idet Det Europæiske Råd peger på, at dette især vil være vigtigt i forbindelse med den kommende regeringskonference og ratifikationsprocessen.

Statsministeren kunne såmænd også godt have ønsket, at klimaet var kommet med i indledningen, men nu var der blevet enighed om at sætte det ind i miljøafsnittet. Til syvende og sidst mente han ikke, det gjorde den store forskel. Han syntes, man skulle glæde sig over det meget klare og vigtige politiske signal i stedet for at lede efter hårene i suppen.

Det udtryk, som stod allerede i Romtraktaten, hvorefter man skulle

udvikle sig hen imod en stadig snævrere union, vil også stå i den nye traktat.

I forfatningstraktaten stod der blandt målene fri og lige konkurrence. Det er ikke kommet med i den nye traktat, men statsministeren understregede, at der ikke er tale om nogen ændring i forhold til de formuleringer, der står i de nuværende traktater. Et argument for ikke at tage det med havde været, at den fri konkurrence ikke var et mål, men et middel. Statsministeren bekræftede over for Anne Grete Holmsgaard, at det ikke har nogen retlig betydning, at det ikke er med iblandt målene. Der er kommet en protokol, som fastslår dette, og det er vi meget tilfredse med. Statsministeren tilføjede, at selv om han gik ind for fri og lige konkurrence, havde han aldrig opfattet det som et mål i sig selv, men som et instrument.

Statsministeren havde ligesom Anne Grete Holmsgaard hæftet sig ved den polske fodnote, men han mente nu, den mest var til hjemlig brug, idet der var tale om en ensidig erklæring fra polsk side. Statsministeren understregede, at det følger direkte af EU-retten, at medlemsstaterne skal respektere Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det vil sige, at den polske erklæring ikke vil kunne benyttes af Polen til at sætte sig ud over de grænser, som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention sætter.

Statsministeren sagde til Svend Auken, at den præcisering, der er sket vedrørende FUSP, indebærer, at der stadig er tale om et samarbejde af mellemstatslig karakter. Heri er der sådan set ikke nogen ændring i forhold til de gældende regler, men statsministeren mente dog, der skete en styrkelse af mulighederne for at følge en fælles linje, bl.a. derved at der udpeges en repræsentant – som ikke kaldes for EU's udenrigsminister. Statsministeren var fuldstændig enig med Svend Auken i, at et lille land som Danmark har en interesse i, at udenrigs- og sikkerhedspolitikken bliver mere fælles, for ellers kører de store lande bare selv.

Det forhold, at der i traktaten er en reference til charteret frem for, at det er en integreret del af traktaten, er en anden af de markante ændringer, sagde statsministeren i svaret til Svend Auken. Det ændrer ikke på den retlige situation og på charterets juridiske status, for vi har jo et charter, og det har vi haft længe. Det var allerede i forfatningstraktaten slået fast, at charteret ikke i sig selv førte til nye kompetencer for EU.

Den danske protokol om vores forbehold hvad angår retlige og indre anliggender bliver ikke ændret. Den bliver ikke påvirket af, at Storbritannien nu får udvidet sin undtagelse på området.

Statsministeren mente ligesom Svend Auken, at man ikke kunne stille det sådan op, som Anne Grete Holmsgaard havde gjort, at 95 pct. af forfatningstraktaten var med i den nye traktat. Man kan sagtens argumentere med, at der sker markante ændringer. Det er ikke længere en forfatningstraktat, og

alle de elementer, som smager af forfatning, er taget ud, ligesom garnituren i form af symboler som flag og hymne og Europadag er udgået. Tilbage står en mere almindelig traktat, som vi kender dem, der beskæftiger sig med de praktiske ting i arbejdet, hvordan man stemmer, hvordan Kommissionen er sammensat osv. I øvrigt er der også sket det markante, at det tyske formandskab er gået efter en ny traktat, som ikke overfører kompetence til EU. Det vil man kunne se af den lange række af præciseringer, som er kommet med, og de er ikke kun sket af hensyn til Danmark, idet der i mange lande var en bekymring for suverænitetsafgivelse. Statsministeren tilføjede, at der dog er grund til at glæde sig over, at det centrale, at EU skal fungere mere effektivt og mere demokratisk, er bevaret.

Som Lone Dybkjær antydede, er det måske ikke stedet i et åbent møde at give en nærgående vurdering af den polske situation, men statsministeren indrømmede, at forhandlingerne med Polen havde været meget vanskelige og havde været med til at trække topmødet ud. Statsministeren tilføjede dog, at da man kom til slutfasen, viste det sig, at det ikke kun var Polen, som havde specielle ting, de gerne ville have med eller ikke ville have med i traktaten. Der var faktisk også andre, der var besværlige. Sådan er det jo i et demokrati, og EU fungerer som en demokratisk organisation, hvor man må tage hensyn til hinanden.

Oplysning er vigtig, og derfor agter regeringen i forbindelse med at regeringskonferencen formelt begynder en 23.-24. juli at udarbejde en redegørelse, der forklarer sammenhængende, hvad der står i traktaten, ligesom Udenrigsministeriet gjorde i forbindelse med forfatningstraktaten. Sådan en traktattekst er jo ikke det lettest tilgængelige. I relation til proceduren i øvrigt sagde statsministeren, at regeringskonferencen som nævnt starter den 23.-24. juli ved et udenrigsministermøde, og i den forbindelse bliver sagen forelagt på sædvanlig vis for Europaudvalget.

Statsministeren svarede på Lone Dybkjærs spørgsmål om, hvornår konturerne til traktaten vil være kendt, at det portugisiske formandskabs plan er at have et første udkast færdigt ved starten på regeringskonferencen i juli. Det vil blive forelagt i Europaudvalget. I august er der ferie i EU og i mange af de europæiske lande, så man kommer nok først rigtigt i gang med arbejdet i september.

Statsministeren bekræftede over for Lone Dybkjær, at den danske protokol er videreført.

I svaret til Martin Henriksen gentog statsministeren det, regeringen har sagt hele tiden, nemlig at den først vil tage stilling til spørgsmålet om folkeafstemning, når vi engang kender den færdige traktattekst.

I anledning af formandens bemærkninger henviste statsministeren til

det, han havde sagt om, at sagen vil blive forelagt på normal vis i Europaudvalget, men som nævnt i punkt 7 i topmødekonklusionerne er det vigtigt, at der er en god information til offentligheden under regeringskonferencen, og her vil regeringen selvfølgelig gerne samarbejde med Europaudvalget om, hvordan man tilrettelægger den bedst muligt, idet man her kan trække på de erfaringer, vi har haft fra tidligere regeringskonferencer.

Frank Aaen forstod, at flaget og hymnen er pillet ud, og nu skal rumpolitik ikke længere være overnational, men ellers er der tale om små ændringer, mens det meste er gengangere fra forfatningstraktaten. Han ville gerne vide, hvad der er det politiske argument for, at man håndterer sagen på en eller anden snedig vis, så man undgår den debat, der var lagt op til i forbindelse med folkeafstemningen.

Er det rigtigt, at den politiske aftale, der er mellem fem partier i forbindelse med forfatningstraktaten, stadig væk er gældende?

Hvordan kan et dansk svar på spørgsmål fra kansler Merkel, som er offentliggjort, være hemmeligt af hensyn til fremmede magter? Det havde man fået at vide i et svar fra udenrigsministeren på spørgsmål nr. 4893.

Anne Grete Holmsgaard var klar over, at der stod i punkt 7, at man skal styrke kommunikationen, men sagen er bare, at man har diskuteret plan D om mere demokratisk involvering af Europas borgere i mange år, men der er stadig væk ikke afsat penge til den. Det opfattede hun som et signal om, at den ikke bliver til noget, når det kommer til stykket. Vil den danske regering arbejde meget systematisk for, at der kommer gang i plan D? Oplysning er særlig nødvendig, fordi det blev en meget rodet tekst, som er vanskelig at forstå.

Det er selvfølgelig godt, at klima er kommet med, men det er pokkers ærgerligt, at det ikke kom ind på et niveau, hvor det også er forpligtende for andre politikker end miljøpolitikken, f.eks. for transportpolitikken.

Nu havde Svend Auken været så venlig at hjælpe statsministeren med at lade være med at svare på spørgsmålet om folkeafstemning, men sådan som hun hørte gennemgangen, kan man ikke med sandhed sige andet end, at det meste af indholdet i forfatningstraktaten er kommet med. Det med flag og hymne er ude, men det har aldrig haft nogen substansbetydning. Charterets tekst er ikke med, så man kan naturligvis sige, at målt i bits er traktaten blevet kortere, men det er ikke en fornuftig måde at gøre det op på, for der er en henvisning til charteret, som er gjort juridisk bindende. Hvorfor kan statsministeren ikke bare sige: ”Jo, hovedparten er kommet med”? Alle de punkter, hvor vi afgiver kompetence, er taget ud, men realiteten er jo, at det drejer sig om småhjørner.

Anne Grete Holmsgaard gjorde opmærksom på, at der står i den nuværende traktat, at landene skal tale sammen inden store udenrigspolitiske begi-

venheder. Er det stadig med?

Svend Auken takkede statsministeren for svarene. Han pointerede, at det havde været en temmelig lukket proces, og det havde der været gode grunde til, fordi man var ude i en krisesituation, men det bør være en absolut undtagelse, idet vi normalt bør tilstræbe mere åbenhed. Han håbede, at det videre arbejde i forbindelse med regeringskonferencen ville blive præget af mere åbenhed.

Han mente ikke, statsministeren havde helt ret i, at det ikke havde nogen større betydning, om det med klima står i de overordnede bestemmelser eller i miljøafsnittet. Det er godt, at klimaet er kommet med, men det er ikke helt så ubetydeligt, hvor det står, som statsministeren vil gøre det til. Svend Auken pegede på, at i Maastrichttraktaten fik man en miljøparagraf, som var virkelig god, men efterfølgende sagde Domstolen, at den kun gjaldt de bestemmelser, som er vedtaget med hjemmel i miljøkapitlet. Derfor ændrede man det i Amsterdamtraktaten, så miljøbestemmelsen kom til at gælde for alle områder. Han forstod godt, at vi ikke havde insistet på at få klima med blandt de overordnede målsætninger, idet man ikke var meget for at pille yderligere ved dem, men hvis der undervejs åbner sig en mulighed for det, ville han gerne have, at man i forbindelse med regeringskonferencen fik en eller anden erklæring om, at det forhold, at klimabestemmelsen står i miljøafsnittet, ikke indebærer, at den kun gælder de politikker, der vedtages med hjemmel i dette afsnit.

Svend Auken troede, en af grundene til, at der var så bred enighed om, at vi skulle have en folkeafstemning om forfatningstraktaten, var, at charteret var med, og han troede også, at de symbolske ting havde spillet en stor rolle for befolkningen. Det spiller også en rolle, at EU ikke skal vedtage love, men direktiver og forordninger. Derfor er det ikke ligegyldigt, at der nu ikke foreligger en forfatningstraktat, men en ændringstraktat. Han forstod, at statsministeren lagde op til, at regeringen ville foretage en samlet vurdering til sin tid, når vi kender den endelige tekst. Naturligvis skal vi overholde grundlovens § 20 fuldt ud, men de andre aspekter skal også med, når vi skal foretage den samlede vurdering.

Det stod stadig væk ikke helt klart for Svend Auken, i hvilket omfang charteret var bindende. Man siger i et afsnit, at det er juridisk bindende, men så siger man i et andet afsnit, at det ikke binder landene mere, end de er nu. Svend Auken tilføjede, at det nok var meget klogt, og at han sikkert var tilhænger af det, men han ville gerne vide, hvad det var, han var tilhænger af.

Han var rigtigt glad for, at der kommer et første udkast til en tekst i slutningen af juli måned. Han troede, at et godt samarbejde mellem partierne under regeringskonferencen ville lette Folketingets arbejde med ratifikationen

senere.

Svend Auken var glad for svaret om den danske protokol. Han ville gerne vide, om den danske protokol ikke gør, at vi har en opt-in mulighed for hele området for retlige og indre anliggender, hvis vi til sin tid ved en folkeafstemning ophæver vores forbehold på dette område.

Han var meget tilfreds med, at den polske fodnote om det moralske blev en ensidig erklæring, som Danmark ikke har tilsluttet sig.

Elisabeth Arnold var glad for Svend Aukens spørgsmål om charteret, for det, der står, er ikke klart. Men vi får nok en afklaring på et eller andet tidspunkt.

Lone Dybkjær forstod den danske protokol på den måde, at hvis vi ved en folkeafstemning afskaffer vort forbehold, så har vi en opt-in mulighed for hele området for retlige og indre anliggender. Vores undtagelse bliver altså erstattet af en ny undtagelse.

Hun syntes, det var fint, at regeringen ville komme med en redegørelse inden regeringskonferencens start. Det var også godt, at det portugisiske formandskab vil komme med en tekst inden regeringskonferencens start – eventuelt med kantede parenteser for så vidt angår de bestemmelser, som man ikke er færdig med at forhandle.

I relation til afsnit 7 i topmødekonklusionerne sagde Lone Dybkjær, at vi ofte har sagt, at nu skal vi have en dialog med borgerne, men hver gang er det gået galt, fordi det er svært at få en dialog på det overordnede europæiske plan med borgere, der er så forskellige. Derfor syntes hun, regeringen meget nøje skal tænke igennem, hvordan vi sikrer en debat i Danmark, ikke bare i Folketinget, idet diskussionen med befolkningen er vigtig, hvad enten vi skal have en folkeafstemning eller ej.

Hvad betyder det i praksis, at Europa-Parlamentet nu får mulighed for at sende 3 medlemmer til regeringskonferencen? Hun vidste godt, at der var kommet 3 medlemmer i stedet for 2 for at gøre det muligt for den liberale gruppe i Parlamentet at blive repræsenteret. Kan de gøre noget, eller er deres deltagelse rent symbolsk?

Lone Dybkjær ville gerne have et notat fra regeringen om, hvad det betyder, at klimaet er nævnt i miljøafsnittet i stedet for i de generelle bestemmelser.

Med hensyn til FUSP mente hun, det altid havde stået i teksten, at man skulle informere hinanden og have en drøftelse inden store udenrigspolitiske begivenheder, men spørgsmålet var, hvor meget man havde gjort det.

Martin Henriksen kendte godt svaret, men ville alligevel spørge: Når statsministeren siger, at der ikke er nogen reelle ændringer for så vidt angår den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik eller charteret eller stemmereglerne

osv., kan statsministeren så fortænke Martin Henriksen i at få den tanke, at man har rykket lidt rundt på bestemmelserne for at undgå at få en folkeafstemning?

Statsministeren havde i relation til Frank Aaen ikke noget nyt at sige vedrørende folkeafstemning. Det må vi tage stilling til, når vi kender den endelige tekst.

Aftalen mellem de fem partier var godt nok knyttet til forfatningstraktaten, men den handlede jo om EU-politik generelt, og den er stadig i kraft.

Statsministeren sagde i anledning af Anne Grete Holmsgaards spørgsmål om plan D, at han troede, oplysning først og fremmest er et nationalt spørgsmål. Selvfølgelig kan man gøre noget på europæisk plan, men ligesom Lone Dybkjær mente statsministeren, hvert land har sine traditioner, som gør, at man er bedst tjent med at tilrettelægge oplysningen nationalt. Han havde også hørt flere gange i debatten, at folk sagde, EU ikke skulle komme og fortælle os noget. Som Lone Dybkjær sagde, skulle vi informere, og der skulle være debat – folkeafstemning eller ikke folkeafstemning. Det er vigtigt med et tæt samarbejde mellem partierne under regeringskonferencen.

Det, der står i afsnittet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, bliver fuldt ud overført til den nye traktat. Selvfølgelig snakker man sammen.

Statsministeren var fuldstændig enig med Svend Auken i, at vi må tilstræbe størst mulig åbenhed. I forbindelse med topmødet var vi meget afhængige af, hvordan formandskabet foretrak at tilrettelægge forløbet.

Statsministeren pegede på, at han havde stået i Folketinget onsdag efter onsdag og forsvaret det, der står i traktaten om symboler og suverænitetsafgivelse osv., mod hårde angreb. Det havde han brugt timer på i Folketinget. Men nu siger kritikerne pludselig, at det betyder ikke noget.

Den danske protokol dækker hele det retlige og indre område. Man kan sige, at vi i dag har en opt out model, men hvis vi ved en folkeafstemning opgiver det danske forbehold, får vi en opt-in model for at bruge den terminologi. Statsministeren tilføjede, at han troede, vi ville bruge opt-in på langt de fleste områder, idet han bl.a. henviste til debatten om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet. Men det kan som nævnt først ske, efter vi har afskaffet forbeholdet ved en folkeafstemning.

Han gav Lone Dybkjær ret i, at der ved bestemmelsen om, at der kan deltage 3 fra Europa-Parlamentet ved regeringskonferencen er skelet til, at så kan alle tre hovedgrupperinger i Parlamentet bliver repræsenteret, hvilket både Lone Dybkjær og han måtte være interesseret i.

Statsministeren var ikke enig i Martin Henriksens vurdering, men glædede sig over, at så mange praktiske bestemmelser var ført videre. Det er

en væsentligt anderledes traktat end den, man stemte nej til i to lande, og statsministeren påpegede, at man i de to lande mener, man kan gå ind for den nye traktat i fuld respekt af, at befolkningerne stemte nej til forfatningstraktaten.

Udenrigsministeren sagde, at han havde svaret Rune Lund skriftligt, men han kunne da godt gentage svaret: "Konsultationerne er foregået i fortrolighed, og spørgeskemaet – som er udsendt af formandskabet – har tjent til at strukturere drøftelserne på embedsmandsniveau. Forberedelsen af besvarelsenerne er sket på sædvanlig vis. Indholdet heraf er fortrolig af hensyn til forholdet til andre lande." Udenrigsministeren oplyste, at "andre lande" er formandskabslandet, som har ønsket, at drøftelserne var fortrolige, men det er selvfølgelig også andre lande, som gerne vil kigge formandskabet over skulderen og se alle mulige mellemregninger. Han beroligede dog Frank Aaen med, at embedsmændene kun havde sagt det, som fremgik af folketingsvedtagelsen og regeringens politik, herunder aftalen mellem de fem partier.

Formanden oplyste, at hun havde fået at vide af EU-oplysningen, at siden topmødet var besøgene på EU-oplysningens hjemmeside steget til mere end det dobbelte, og i de sidste dage havde der været 30.000 besøg om dagen. Så ønsket om at vide noget er stort.

Martin Henriksen ville gerne vide, når statsministeren sagde, at den franske og hollandske regering har sagt ja, om de har spurgt befolkningerne igen. Man må erkende, at den bedste måde til at få en debat i Danmark er at holde en folkeafstemning, for så bliver politikerne nødt til at komme ud og fortælle befolkningen, hvad traktaten går ud på.

Det er udmærket, at man har taget symbolerne ud. Men det ville være endnu bedre, om man også i praksis sørgede for at afskaffe dem.

Anne Grete Holmsgaard henviste til, at Margot Wallströms plan D fik meget stor opbakning af den danske regering, da den blev lagt på bordet, men nu siger statsministeren, at det er bedre med national information. Det er et elendigt argument for at pakke plan D ned. Der er behov for, at der bliver bevilget midler til at sætte den i værk, så man kan arbejde med denne information på tværs af Europas grænser.

Frank Aaen undrede sig over, at han ikke kunne få et klart svar vedrørende folkeafstemningen, når teksterne er stort set identiske.

Han spurgte igen, hvordan et land kan bede os om at holde noget fortroligt, som vi selv har skrevet som svar på nogle spørgsmål, som er offentliggjort, og ville gerne vide, på hvilken måde Tyskland har bedt os om at holde svaret fortroligt.

Svend Auken mente, man måtte erkende, at hvis vi ikke havde haft konventet og hele den storstilede lancering af forfatningsideen, så havde hver-

ken den franske eller den hollandske regering besluttet sig til, at forfatnings-traktaten skulle ud til folkeafstemning. Hvis det kun havde været et spørgsmål om at ændre stemmereglerne, så ville man ikke have holdt folkeafstemning. I øvrigt gentog han Socialdemokraternes holdning til spørgsmålet om folkeafstemning.

Lone Dybkjær forstod på statsministerens svar, at artikel 40 om FUSP var kommet med i traktaten.

Da spørgsmålet om folkeafstemning var bragt op, sagde hun vedrørende Det Radikale Venstres stilling, at det efter radikal opfattelse kun er i tilfælde af, at § 20 kræver det, at der skal være folkeafstemning. Det Radikale Venstre mener nemlig, at EU-spørgsmålene er blevet isoleret fra den politiske debat ved, at man holder folkeafstemning om dem, og det ønsker partiet ikke.

Hun betegnede det som meget tilfredsstillende, at regeringen kommer med en redegørelse inden regeringskonferencens start. Hun håbede, redegørelsen også ville antyde, hvordan man forestiller sig den videre politiske debat.

Statsministeren mente, de fleste af indlæggene i denne omgang havde karakter af kommentarer.

Han sagde til Anne Grete Holmsgaard, at der aldeles ikke er nogen, der har pakket plan D ned. Den danske regering bakker kommissær Wallströms plan op, og derfor har vi også lagt vægt på punkt 7 i topmødekonklusionerne. Statsministeren syntes, det var fint, hvis Kommissionen sætter sig i spidsen for et bredt anlagt oplysningsarbejde, men han tillod sig bare at tilføje, at vor holdning er, at der er så mange nationale forskelle, at det ikke frigør os for at træffe nationale beslutninger om, hvordan vi tilrettelægger et oplysningsarbejde.

Til Lone Dybkjær sagde statsministeren, at han ville finde det naturligt, om man på et egnet tidspunkt i efteråret havde en folketingsdebat om traktaten. Hvornår må afhænge lidt af, hvordan regeringskonferencen bliver tilrettelagt. Mødet i juli bliver en formel start på regeringskonferencen, men i august vil der ikke ske noget, idet der er sommerferie i EU og i mange EU-lande, så det reelle arbejde vil først starte i september. Hvor længe regeringskonferencen vil tage, må vi se, men statsministeren pegede på, at der er sket så detaljerede vedtagelser på topmødet, at der ikke er mange udestående politiske problemer. Regeringskonferencen bliver derfor i meget høj grad en teknisk afklaring. Statsministeren tilføjede dog, at det godt kunne vise sig, at der var et par knaster af politisk art. Det skulle være mærkeligt andet.

Til slut pegede statsministeren på, at vi har en god tradition for samarbejde om traktatændringer, og glædede sig over, at underudvalget nu mødes for at drøfte det videre forløb. Fra regeringens side er man meget åben over for at gå ind i en dialog.

Udenrigsministeren mente, Frank Aen havde fået svar. De konsultationer, der har fundet sted med formandskabet, har fundet sted på embedsmandsplan, og der foreligger ikke noget skriftligt svar. Derfor er der ikke noget skriftligt svar at offentliggøre.

Punkt 2. Samråd med udenrigsministeren om samrådsspørgsmål V (Europarådets rapport om CIA-fængsler)

Alm. del (06) – samrådsspørgsmål V (vedlagt)

Udvalgsmødereferat:

(05) side 1799 (referat af samråd 13/9-06 om CIA-fængsler)

Frank Aaen begrundede samrådsspørgsmålet og så frem til et fyldestgørende svar.

Udenrigsministeren: Som sædvanlig har Frank Aaen fået svaret. Det fik han i Det Udenrigspolitiske Nævn for halvanden time siden. Men jeg skal gerne gentage det.

Jeg er blevet bedt om at kommentere Europarådets seneste rapport om påståede hemmelige CIA-aktiviteter i Europa, og i den forbindelse er jeg blevet bedt om at redegøre for, hvilke initiativer den danske regering agter at tage i anledning af rapporten.

Grundlæggende indeholder rapporten reelt intet afgørende nyt i forhold til de allerede kendte undersøgelser foretaget af Europarådet og af Europa-Parlamentet. For mig er det selvsagt særligt vigtigt at bemærke, at Danmark heller ikke nævnes i denne rapport.

På et helt centralt punkt er rapporten klart misvisende. Dette gælder Dick Martys hovedpåstand om, at USA og NATO den 4. oktober 2001 indgik en hemmelig aftale, som skabte grundlaget for, at CIA kunne gennemføre deres påståede hemmelige aktiviteter. Dette element i rapporten, som i øvrigt ikke kan interessere Europaudvalget, har jeg tidligere i dag redegjort for i Det Udenrigspolitiske Nævn. Det var jo Poul Nyrup Rasmussen og Mogens Lykketoft, som havde ansvaret dengang. Jeg skal dog gerne gentage, hvad jeg anførte til Nævnet:

I rapporten hævder Dick Marty således, at NATOs beslutning om at give gensidige stående overflyvningstilladelser og adgang til lufthavne for militære flyvninger relateret til operationer foretaget mod terrorisme må opfattes som en forhåndsgodkendelse af hemmelige CIA-flyvninger.

Selv om beslutningen blev taget under den tidligere regering, har jeg undersøgt sagen. Jeg kan på det grundlag klart afvise påstanden om en sådan hemmelig aftale. Ligeledes har NATO afvist denne påstand.

Der er flere grunde til at afvise denne påstand. For det første fejlcliterer Dick Marty den beslutning, som NATO traf den 4. oktober 2001. Hvis man læser beslutningen i sin helhed, fremgår det således klart af beslutningen, at overflyvningstilladelser for militære flyvninger og adgang til lufthavne skulle

ske i overensstemmelse med de nødvendige lufttrafikaftaler og nationale procedurer. Kun ved at udelade vigtige elementer af beslutningen kan Marty drage de konklusioner, som han præsenterer som opsigtsvækkende. Der er altså klippet i teksten for at gøre den mere opsigtsvækkende.

Det kan heller ikke – som Marty hævder – udledes af NATO-beslutningen, at ”militære flyvninger” skulle omfatte alle statsflyvninger, herunder civile statsflyvninger i form af de påståede CIA-transporter. En sådan udvidelse af begrebet ”militære flyvninger” er i strid med de definitioner, som ligger til grund for de internationale regler, der regulerer f.eks. overflyvningsregimerne for de forskellige typer af fly.

Det er heller ikke korrekt, at Poul Nyrup Rasmussen og Mogens Lyketoft skulle have lavet en hemmelig aftale den 4. oktober 2001. Den pakke, som NATO vedtog den 4. oktober 2001, bestod af otte tiltag, som alle er offentligt tilgængelige på NATO’s hjemmeside. Dette fremgår også af mit svar på spørgsmål S 4941, ligesom NATO også klart har afvist påstanden om en hemmelig beslutning. Men Enhedslisten skal jo altid have svarene mange gange.

Jeg skal i øvrigt ikke undlade at bemærke, at Det Udenrigspolitiske Nævn på møder henholdsvis den 3. og 8. oktober 2001 er blevet orienteret om NATO-tiltagene – altså både før og efter selve beslutningen af 4. oktober. Så meget for det hemmelige.

Et andet element i rapporten er beskyldningerne mod Polen og Rumænien.

I den nye rapport gentages beskyldningerne mod Polen og Rumænien om, at de to lande huser eller i det mindste har huset hemmelige CIA-fængsler.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at regeringen tager skarpt afstand fra anvendelsen af hemmelige fængsler – også i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme. Det har vi senest i sidste uge i klartekst meddelt USA på embedsmandsniveau.

Det er derfor i sig selv meget alvorligt, hvis et land anklages for at huse hemmelige CIA-fængsler. Og de anklager, som fremsættes i rapporten, skal man derfor ikke tage let på. Hvis de skulle vise sig at være rigtige, vil jeg tage kraftigt afstand fra det. Det kan imidlertid efter min opfattelse fortsat stilles spørgsmålstejn ved de beviser, som Dick Marty henholder sig til.

Som udgangspunkt må jeg henholde mig til, at regeringerne i både Polen og Rumænien blankt har afvist beskyldningerne. Begge lande har henvist til de undersøgelser, som de selv har gennemført, og som ikke har resulteret i beviser for disse påstande.

De to lande henviser til, at også den nye rapport bygger på en række

unavngivne kilder, på spekulationer og dermed på mangel på egentlige beviser.

Dette er også efter min opfattelse en afgørende svaghed ved rapporten. Det er i sagens natur ikke muligt for nogen regering – heller ikke den danske – at efterprøve lødigheden af unavngivne kilder. Hertil kommer, at den danske regering ikke er i besiddelse af oplysninger, som gør, at vi har grundlag for at tvivle på, at det er rigtigt, når de to lande afviser påstandene. Derfor må jeg – så længe der ikke foreligger egentlige beviser – henholde mig til de to regerings klare og utvetydige afvisning af påstandene. Jeg har heller ikke oplevet, at et udvalg i Folketinget har bedt mig om at sige, at de to regeringer er fulde af løgn.

Jeg er også blevet bedt om at redegøre for, hvilke initiativer den danske regering vil tage i anledning af rapporten.

Som nævnt finder jeg ikke, at rapporten bringer noget nyt i forhold til de allerede kendte undersøgelser foretaget af Europarådet og af Europa-Parlamentet. Det gælder både generelt og i særdeleshed for så vidt angår Danmark, der ikke er nævnt i rapporten. Allerede derfor giver rapporten ikke anledning til, at regeringen agerer.

Her er vi på linje med de andre nordiske lande. De har tidligere i et svar til Nordisk Råd givet udtryk for, at der ud fra de foreliggende oplysninger hverken er grundlag eller behov for iværksættelse af en uvildig undersøgelse af omfanget af CIA-flyvninger i de nordiske lande. Jeg kan ikke pt. se, at Martys anden rapport har givet de pågældende lande anledning til at ændre denne opfattelse.

For så vidt angår Danmark skal jeg gentage det, som jeg sagde i Det Udenrigspolitiske Nævn tidligere på dagen. Regeringen har gentagne gange redegjort for dette sagskompleks, senest i forbindelse med første behandling den 1. februar 2007 af et forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af CIA-flyv aktiviteter på dansk, grønlandsk og færøsk territorium. Jeg skal henviser hertil samt til forslaget anden behandling den 25. maj 2007.

Regeringen har her redegjort for, at der ikke foreligger nogen som helst oplysninger om ulovlige CIA-aktiviteter i dansk luftrum eller på dansk jord i relation til dette sagskompleks.

Regeringen har lagt de oplysninger frem, som regeringen og danske myndigheder er i besiddelse af. Der er derfor – som understreget ved tidligere lejligheder – ikke grundlag for en undersøgelse af ulovlige CIA-aktiviteter i Danmark.

I relation til EU har muligheden for en reaktion over for Polen og Rumænien i henhold til EU-traktaten været nævnt. Det følger som bekendt af traktatens artikel 6, at medlemmer af EU skal overholde principperne om

frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincipper. Såfremt et medlemsland groft og vedvarende tilsidesætter disse principper, kan det i sidste ende føre til suspension af en medlemsstats stemmerettigheder i medfør af traktatens artikel 7.

Suspension er dog ikke en automatisk reaktion, men må bero på de nærmere omstændigheder og eksistensen af klare, håndfaste beviser. Disse klare, håndfaste beviser foreligger ikke.

Regeringen ser med andre ord hverken behov for eller grundlag for at tage initiativer i anledning af rapporten.

Frank Aaen fandt det værd at lægge mærke til, at præsident Bush har sagt, at dette program har virket. Vi ved, at både Europa-Parlamentet og Europarådet gentagne gange har undersøgt sagen og brugt mange ressourcer på den, og vi ved, at Europarådet i går med 124 stemmer mod 37 vedtog den rapport, som udenrigsministeren henviste til. Der er altså tale om et massivt flertal i Europarådets parlamentariske forsamling, herunder samtlige danske parlamentarikere – bortset fra Morten Messerschmidt, som undlod at stemme. Der er også politisk opbakning i Folketinget til, at der er noget om sagen. Som udenrigsministeren selv sagde, er sagen alvorlig, hvis f.eks. Polen har været involveret i at have hemmelige fængsler, hvor der har fundet tortur sted.

Han forstod, at udenrigsministeren blot havde spurgt landene, og da de sagde nej, gjorde vi ikke mere. Frank Aaen pegede på, at sådan gør man ikke i alle mulige andre sager om menneskerettigheder, men foranstalter egne undersøgelser. Derfor ville han stille det enkle spørgsmål til udenrigsministeren: ”Vil Danmark være med til at rejse sagen i EU med henblik på, at det er EU på regeringsniveau, der foranstalter en undersøgelse?”

Elisabeth Arnold henviste til, at udenrigsministeren tidligere havde været medlem af Europarådets parlamentariske forsamling, og spurgte derfor, hvem der skulle reagere på det, forsamlingen vedtog, hvis det ikke var medlemslandenes regeringer. Skal det udelukkende være den frie presse, der skal undersøge sagen? Hun pegede på, at der er tale om en henvendelse fra Europarådets parlamentariske forsamling til medlemslandenes regeringer, og så kan man ikke bare lade de to lande undersøge sig selv og frikende sig selv.

Udenrigsministeren replicerede, at Europarådets parlamentariske forsamling ikke kunne pålægge ham at sige, at regeringerne i de to lande er fulde af løgn, og pointerede, at det er der heller ikke noget dansk udvalg i Folketinget, der har bedt ham om. Udenrigsministeren pegede på, at der er tale om nye regeringer, som sagtens kunne sige, at det var rigtigt, at der havde været hemmelige fængsler, men det var den tidligere regerings ansvar. Det ville være gefundenes Fressen for den nye regering at sige, at der havde været hemmelige fængsler med middelalderlige torturscener, men at det var den

nuværende oppositions skyld. Udenrigsministeren pegede også på, at den polske udenrigsminister havde stillet sig til rådighed, således at man kunne stille spørgsmål til ham.

Udenrigsministeren havde noteret sig vedtagelsen fra Europarådets parlamentariske forsamling, men den fik ham ikke til at ændre syn på rapporten, idet han gjorde gældende, at man ikke kan rette op på rapportens mangler ved en flertalsafgørelse. Et flertal kan ikke bestemme, at Poul Nyrup Rasmussen og Mogens Lykketoft lavede en hemmelig aftale, når de ikke gjorde det. Aftalen er ikke hemmelig, for den findes på internettet. Udenrigsministeren sammenlignede med, at hvis et flertal vedtager, at jorden er flad, så ville han ikke følge flertallet.

I øvrigt pegede udenrigsministeren på, at Europarådets parlamentariske forsamling ikke har accepteret, at det var bevist, at der var hemmelige fængsler, og derfor ændrede ordlyden til, at det i høj grad var sandsynliggjort. Vedtagelsen bekræfter også, at der ikke er det nødvendige grundlag for at reagere over for Polen og Rumænien. Udenrigsministeren pointerede, at der ikke er nogen af anbefalingerne, der har relation til Danmark. Den danske regering har jo givet alle de oplysninger, som Europarådets parlamentariske forsamling ønsker. Og i Danmark har vi den politiske kontrol med efterretningstjenesterne, som den parlamentariske forsamling beder landene om at indføre.

Frank Aaen sagde, at han ikke havde bedt udenrigsministeren om at sige, at regeringerne i Polen og Rumænien lyver, men han havde sagt, at der var rejst så mange spørgsmål, og der er så megen dokumentation for, at de hemmelige fængsler har eksisteret, at EU bør undersøge sagen. Han tilføjede, at der er tale om alvorlige anklager, idet der er mennesker, som er forsvundet og muligvis stadig er forsvundet. Han pointerede også, at sagen i givet fald kan føre til, at man fratager et land stemmeretten i EU. Derfor forstod han ikke, at udenrigsministeren ikke kunne være enig i, at så måtte man nok hellere lave en undersøgelse. Hvis det er sådan, at polakkerne ikke har gjort noget forkert, er det da også godt for polakkerne at få lukket den diskussion. Det vil være i polakernes interesse at få lavet en undersøgelse, hvis de har rent mel i posen.

Udenrigsministeren mente, han ville indikere, at de to landes regeringer nok var fulde af løgn, hvis han pressede på med sagen over for EU, hvor man har behandlet den to gange. Det ville være en kraftig mistænkliggørelse.

I øvrigt gik udenrigsministeren ud fra, at Frank Aaen, som var så interesseret i at følge Europarådets parlamentariske forsamling, ville stoppe kritikken af NATO, for den kritik blev stemt ned i Europarådets parlamentariske

forsamling.

Frank Aaen fandt det lidt beskæmmende, at når der kommer henstillinger fra Europarådets parlamentariske forsamling, man kan lide, følger man dem, men når der kommer henstillinger, som man ikke kan lide, efterlever man dem ikke. Det svarer til statsministerens holdning over for ombudsmanden. Det er en mærkelig indstilling at have til organer, hvis vurderinger man ellers plejer at sætte højt. Han ville betegne det som flovt.

Formanden gjorde opmærksom på, at ombudsmanden overhovedet ikke var inddraget i sagen.

Frank Aaen replicerede, at det var samme form for magtarrogance, regeringen anlagde over for Europarådets parlamentariske forsamling og over for ombudsmanden.

Udenrigsministeren vidste, at Frank Aaen havde fået det at vide, men da der var tale om et åbent møde, ville han gentage, at Danmark faktisk har efterlevet de to anbefalinger, der kommer fra Europarådets parlamentariske forsamling. Den ene anbefaling var, at vi skulle redegøre for de påståede CIA-flyvninger. Det har vi jo gjort. Den anden anbefaling var, at vi skulle indføre kontrol med efterretningstjenesterne. Det har Folketinget jo gjort, og han havde ikke hørt nogen folketingsmedlemmer sige, at den parlamentariske kontrol, som udøves af kontroludvalget, ikke fungerer. Hvis Frank Aaen mener, den ikke fungerer, må han rejse sagen i et andet forum. Hertil kommer, at vedtagelsen fra Europarådets parlamentariske forsamling ikke rummer specielle anbefalinger til Danmark. Derfor kunne man ikke forlange, at udenrigsministeren skulle reagere på rygter og på noget, som er totalt forkert – som at der blev indgået en hemmelig aftale i 2001. Det øger ikke ens tillid til Europarådets rapportør, som siger, at der er lavet en hemmelig aftale, når der for det første ikke er en aftale, og den for det andet ikke er hemmelig.

Frank Aaen gentog, at det eneste, han havde bedt om – både i Nævnet og i Europaudvalget – var, at EU skulle foretage en undersøgelse af de anklager, der var rejst om hemmelige fængsler. Det havde ikke noget med NATO og efterretningsvæsenet i Danmark at gøre.

I anledning af det, udenrigsministeren sagde om, at ingen havde været utilfreds med kontrollen med efterretningstjenesterne, sagde Frank Aaen, at han havde hørt adskillige medlemmer af kontrolorganet sige, at det ikke var meget værd at have det organ.

Udenrigsministeren mente, Frank Aaen misbrugte rapporten, som ikke beder EU om at foretage en undersøgelse.